

Рецензия

от

проф. д-р Борис Кирилов Сергинов

ЗА ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД НА ТЕМА:

„ДИГИТАЛНИТЕ ТЕХНОЛОГИИ (ВИДЕОАРТ И ФОТОГРАФИЯ) В ОБУЧЕНИЕТО ПРИ СПЕЦИАЛНОСТ ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО“

За присъждане на образователната и научна степен

„Доктор“

Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по

(Методика на обучението по изобразително изкуство)

Докторант: ИВО КРУМОВ ДИМИТРОВ

Научен ръководител: проф. д-р ОРЛИН ДВОРЯНОВ

1. Актуалност и значимост на научния труд представен за присъждане на научна степен „Доктор“.

Значимостта на избраната тема в научно и научно-приложно отношение е свързана с наложителното предефиниране на медиите използвани в изобразителното изкуство и техните граници в съвременната култура. “С навлизането на медиите и технологиите в живота на човека се говори за криза в отношенията между общество и култура – от една страна и между общество и изкуство – от друга. Този проблем поставя на дневен ред въпроси

за това, как трябва да се възприемат мултимедийните форми и новите технологии – като средство за информация или като алтернатива за развитието на съвременното изкуство. В настоящия труд се отделя внимание на проблемът за навлизането и прилагането на дигиталните технологии (фотография и видео) в учебно-образователния процес по изобразително изкуство и отношението на младия човек, съобразено с новите изисквания и технологии.” пише в своя труд Димитров.

В предложения за рецензиране труд се изследват трансформациите на медиите в изобразителното изкуство, в следствие установяването и навлизането на виртуалната и дигитална среда като инструмент и поле за действие, за да се осъществи поредица от теоретични анализи и да се направят изводи. Докторантът в своята дисертация също така събира, структурира и систематизира съответните примери на иновативни художествени практики в полето на изобразителното изкуство от художествената сцена, като не пропуска и практическите занятия и упражнения на студенти от специалност „Изобразително изкуство” на СУ „Св. Климент Охридски”.

Избраната тема на предложения за рецензиране научен труд е „ДИГИТАЛНИТЕ ТЕХНОЛОГИИ (ВИДЕОАРТ И ФОТОГРАФИЯ) в ОБУЧЕНИЕТО при специалност ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО”. Този труд проследява, изследва и анализира процесите на интегриране и свързване на различните видове изразяване в сферата на изобразителното изкуство по един предварително предначертан научен

метод характерен за визуалните изкуства, архитектурата и дизайна, използван и дефиниран от Ръскин и Вьолфин. Тук е подходящо да цитираме Калдерон де ла Барка:

„Какво е животът? Безумие.
Какво е животът? Илюзия,
Сянка, измислица,
От която облагата е малка;
Целият живот е сън,
А сънят не е нищо друго освен сън!”

„¿Qué es la vida? Un frenesí.
¿Qué es la vida? Una ilusión,
una sombra, una ficción,
y el mayor bien es pequeño.
¡Que toda la vida es sueño,
y los sueños, sueños son!”

Този цитат е използван от д-р Татяна Петкова да възкликне „(...)Главното занимание в живота ни, обаче е в крайна сметка, да създаваме в ума си аналог на живота, който бихме искали да из / живеем. Най-често се опитваме да изразим тази идеална наша аналогичност на живота като я изразим или изразяваме чрез изкуството. По този начин възможният за нас идеален образ за нещо, става творен, творен и създаден от нас - реален и реализиран чрез и в изкуството. Последното винаги се е явявало като наш изказ на мислите, мечтите и сънищата ни - като един опосредстван образ за това,

което бихме искали да бъде света, или на това, което мислим, че е бил светът. (...) Дигиталните технологии и светът на виртуалното пространство проециран чрез тях, неимоверно промениха облика на света. Тази шестваща в различни степени дигитално-виртуална технизация в съвременното общество от близо вече тридесет години, промениха коренно социума в планетарен мащаб, във всевъзможните му: икономически, политически, социални, правни, етически, културни и пр. перспективи." Именно такава позиция заема в своята докторантура и Димитров такъв е и научния подход на докторанта, от своя страна той пише : „ (...) Използването на дигитални технологии при разработване и реализиране на видеопроект (видеофилм) и фотография, от друга страна, се явяват предмет на експерименталното изследване, които оформят художествено-естетическото отношение на студентите към проблема за култура и комуникация. За да се вникне и разбере същността на проблемът е необходимо да се изясни предметът на изследването. Тук трябва да отбележим, че обектът показва това, което се разглежда и има обективен характер, а предметът – как се разглежда и има субективен характер. В настоящото изследване обект представляват видеопроектите и фотографии, създадени чрез дигитални технологии, които все повече навлизат в съвременните концепции на образователния процес. Предметът се изразява в разбирането и способностите на студентите при създаване на дигитални образи..." Докторантът пише още "Научният проблем, залегнал в темата на докторантския

труд „Дигиталните технологии (видеоарт и фотография) в обучението при специалност изобразително изкуство“ се изразява в осъзнаване същността на аудиовизуалните методи, създаването на визуални образи и използването на съвременни дигитални технологии, които намират приложение. Конкретизирането на видеоарт и фотография в поставената тема определя и посочва двете насоки, в които следва да се развиват теоретичната и практическа част в педагогиката. В научен аспект се набляга на проблемът, свързан с развитието на знанията и уменията в използването на дигитални технологии, произтичащи от начина на възприемане и тълкуване от страна на студентите. Необходимо е обогатяване на методическата система в тази сфера, която да предлага разнообразие и лесен достъп на студентите до дигиталните технологии и да бъде полезна за практическата и учебна дейност по изобразително изкуство. Тези въпроси се свързват с културата и комуникацията чрез отношението помежду им, които постоянно се обновяват и намират отражение в съвременното изкуство.“

2. Цели и задачи на предложения за рецензиране труд.

Текстът ясно очертава общата картина на подразделяне и свързване на различните видове дигитално изразяване в изобразителните изкуства, като откроява различни концептуални и пластични белези. Иво Димитров задълбочено тълкува вътрешни и концептуални връзки и закономерности, прояви, резултати

и постижения въз основа на влиянието на дигиталните медии върху педагогиката и изобразителното изкуство, също така въвежда категории и понятия от дигитални и други медии, като се позовава на редица съвременни автори. В текста можем да заявим, доминира теоретико-практическото начало, погледът и преценката на твореца, артиста и теоретика на дигиталните медии, изобразителното изкуство и педагогиката, стремящ се по принцип към обективност и дистанция от пристрастни мнения и необосновани оценки.

Проведеният дидактически експеримент има за цел да установи по емпиричен път, до каква степен съществува възможност за използването на дигиталните технологии (видеоарт и фотография) при формирането на художествено-естетически знания и умения.

Основни цели на предложението за рецензиране труд са:

1. Проучване в научен и теоретичен план на поставените проблеми във връзка с темата на изследването.

2. Организация и провеждане на дидактически експеримент и установяване по експериментален път на възможностите за прилагането на дигитални технологии (видео и фотография) в учебния процес със студентите.

Задачи:

1. Да се проучат актуални литературни и интернет източници, свързани с темата на докторантския труд.

2. Да се проучи и установи степента на формираното естетическо отношение на студентите към действителността и съвременните форми в изкуството.

3. Да се констатира степента на художествената и естетическа подготовка на студентите – знание, отношение, поведение и действие, свързани с използване на дигитални технологични средства.

4. Да се констатира нивото на художествено познание, емоционално и оценъчно отношение на студентите към визуалната комуникация, посредством използването на дигиталните технологии и продукти.

5. Да се осъществят предварителни практически задачи със студентите, за да се установи нивото на практическите познания и умения в областта на дигиталните технологии.

6. В резултат на изследването, да се свържат обучението по изобразително изкуство в съвременния университет с новите изисквания и технологии, характерни за съвременното изкуство.

3. Структура на текста.

Композицията на текста следва логиката на дедуктивния подход (извеждане на особеното и единичното от общото) като впоследствие се стига отново до по-широки обобщения и важни изводи. Като чудесно, обобщение можем да посочим следния цитат: „ (...) Научният проблем, залегнал в темата на докторантския труд „Дигиталните технологии (видеоарт и фотография) в обучението при специалност изобразително изкуство“ се изразява в осъзнаване същността на аудиовизуалните методи, създаването на визуални образи

и използването на съвременни дигитални технологии, които намират приложение. Конкретизирането на видеоарт и фотография в поставената тема определя и посочва двете насоки, в които следва да се развиват теоретичната и практическа част в педагогиката. В научен аспект се набляга на проблемът, свързан с развитието на знанията и уменията в използването на дигитални технологии, произтичащи от начина на възприемане и тълкуване от страна на студентите. Необходимо е обогатяване на методическата система в тази сфера, която да предлага разнообразие и лесен достъп на студентите до дигиталните технологии и да бъде полезна за практическата и учебна дейност по изобразително изкуство. Тези въпроси се свързват с културата и комуникацията чрез отношението помежду им, които постоянно се обновяват и намират отражение в съвременното изкуство.”.

4. Метод на проучването.

Основен метод на проучването е теоретично практически, като включва, сравнителен анализ и съпоставителен ракурс: преглед, интерпретация – тълкуване. Тук са синтезирани няколко линии – информативна, концептуална, естетическа, аналитична и оценъчна.

5. Основни понятия

Ключови думи в изследването са понятия като, дигитални технологии, видеоарт, иновативни практики, постмедийна хибридность, фотография и редимейд подход в полето на изобразителното изкуство, дигитални медии и т.н. Под нова медия например Димитров разбира дигиталната фотография, една възникнала в последните десетилетия техническа иновация, която поражда не само изцяло нов тип фотография, но и един нов тип образна медия в пространството на изобразителното изкуство. Димитров илюстрира своите анализи с подходящ цитат като казва: „Уйлям Мичъл в своите произведения изразява схващането си за навлизането на постфотографска епоха. Авторът изтъква различията между аналоговите и дигитални информации, като се обосновава и взима предвид фотографията и живописата като вид изкуство. По този начин се получава една смяна на ролите на аналоговите с дигитални изображения, подобно на изместването на живописата от фотографията в миналото. Посочвайки различията в техническата апаратура при преобразуването на аналогова в дигитална информация, Мичъл определя непрекъснатия процес на преминаване на аналоговите информации една в друга. Техниката включва компоненти като обектив, чип, софтуер и носител на информация. Тези компоненти преобразуват аналоговите сигнали в дигитална информация. В този случай процесът не е непрекъснат. Информацията, която се пренася в непрекъснат процес при обикновената фотография, се различава от дигиталното изображение..“ Приветствам

този начин на определяне на основните понятия, тъй като в съвременното българско изобразително изкуство и съпътстващата негово битие литература, често се пропуска това, че изобразителното изкуство е преди всичко съвременно изобразително изкуство, а след това дейност обслужваща някакви социални, биологични, търговски, маркетингови или други нужди. Както категорично Димитров доказва в своя труд, тук става въпрос за задоволяване на естетически необходими и на нужди свързани с жаждата за иновация, технически иновации, художествени иновации, иновации в педагогиката, необходими важащи и при изобразителното изкуство и при педагогиката за която също често се забравя от битуващата около нея научна литература, че е съвременна. Смятам подхода към основните понятия за подходящ, защитим и научен.

6. Основни приноси на дисертационния труд.

1. Презентирано е ново начинание на база изследване и анализиране за разгръщане на възможностите за прилагане на дигитални технологии фотография и видео в творбите по изобразително изкуство. В тази връзка са подобрени и надградени знанията и уменията на студентите.

2. Създадена е необходима методическа форма на организация за педагогическата дейност, като

ефективните качества са апробирани чрез съответния експеримент и е предложен нов актуален еталон в учебно-образователния процес.

3. Изследвани и анализирани са реални инициативи и случаи за определяне на гледища към дигиталните технологии в изобразителното изкуство. Осъществени са редица поставени задачи. Създадени с различни фото и видеопроизведения, чрез използване на дигитални технологии, а също са реализирани редица участия и прояви на студентите.

4. Създаден е систематизиран ред от способности и индекси за преценка на успеха, постигнат от студентите по отношение на подобряване на знанията и творческите им умения, а също относно поставената тема, бегло засегната до момента в учебно-образователния процес по изобразително изкуство.

5. Разпространени и известени са резултатите от настоящото изследване, което представлява принос за обогатяването и надграждането чрез създадения учебно-образователен еталон в перспектива.

6. Чрез използването на дигитални технологии при реализиране на фотография и видеофилм се изграждат необходимите знания и умения за придобиване на визуална комуникация и грамотност, на културни

ценности и формиране на естетическо възприемане на заобикалящия свят

Систематични изследвания върху дигиталните медии и изобразителното изкуство от подобна гледна точка не са правени до сега в рамките на Българската академична и университетска общност и са рядкост и изключение дори в чуждестранната академична среда. В представянето на интердисциплинарен поглед върху избраната проблематика се състои един от основните, важни моменти, които настоящата работа успява отлично да осветли.

В този смисъл научната дейност на кандидата се базира, както констатирахме по-горе, върху един синкретичен подход към проблематиката, като съчетава според мен изкуствоведски, културологични, концептуални, типично творчески, дизайнерски и други гледни точки и методи.

Работата по темата показва, че подхода и научноизследователският метод са основателни и спомагат за решаването и постигането на целите и задачите, които си поставя представения за рецензиране труд.

Работата на Иво Димитров обогатява с понятия разбирането за дигитални изкуства, изобразителни изкуства, медии и педагогиката, разглеждайки ги в творчески, научен, концептуален и естетически план. Както изследва и представя отлично една сложна и мултидисциплинарна проблематика.

Дисертационният труд съдържа както основни, така и допълнителни качествени експерименти, и анализ на постигнатите резултати, а също така и проведени интервюта с преподаватели и участници които имат основна практическа и теоретична стойност. Приложени са и документи относно използваните методи. Представяне на получените резултати. Картината на изследването е блестящо допълнена със списък на участия в изложби, насочени към темата на дисертацията и публикации.

Заклучение :

Оценявам научните качества и приноси на дисертацията, изследователската и творческа работа на ИВО КРУМОВ ДИМИТРОВ, нейната обществена, социална, научна и историческа значимост, личния принос на автора и практическата полезност и актуалност на изследваните проблеми, предлагам на уважаемите членове на научното жури да дадат съгласието си за присъждането на научна и образователна степен „Доктор“ на ИВО КРУМОВ ДИМИТРОВ

02.04.2019 г.
гр. София

Рецензент
(проф.д-р Борис Сергинов)

